

Datum
2020-05-156
Vår referens
Märta Lunnér
Utvecklingssekreterare
marta.lunner@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Fria kulturlivet i Malmö – behov av stöd under Corona-pandemin KN-2020-1916

Sammanfattning

Många fristående kulturaktörer har drabbats hårt av Corona-pandemin. Marginalerna är små, arrangemang ställs in och biljett- och turnéintäkter uteblir. Utifrån en kartläggning och behovsanalys föreslås att Malmö stad avsätter resurser för ett tillfälligt ekonomiskt stöd till särskilt utsatta kulturaktörer. Stödet bör vara ett komplement till övriga insatser från kulturnämnden och till regionala, statliga och andra stödåtgärder.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

1. Kulturnämnden avsätter 1 000 000 kr för särskilt stöd till det fria kulturlivet med anledning av Corona-pandemin.
2. Kulturnämnden uppdrar åt kulturförvaltningen att verkställa beslut i enlighet med vad som framkommer i ärendet.

Kulturnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta

3. Kommunstyrelsen anslår 3 000 000 kr till kulturnämnden för stöd till det fria kulturlivet med anledning av Corona-pandemin.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse krisstöd

Beslutsplanering

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2020-05-05
Kulturnämndens arbetsutskott 2020-05-14
Kulturnämnden 2020-05-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Bakgrund

Det breda och livaktiga fria kulturlivet är ett signum för Malmö och kulturstödet är ett av kulturnämndens centrala uppdrag. Kulturstödet riktas främst till verksamheter och arrangemang på professionell nivå och bidrar till utkomst och sysselsättning för många kulturutövare, på hel- och deltid. Många fristående kulturaktörer har nu drabbats hårt av Corona-pandemin, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Marginalerna är ofta små. Arrangemang ställs in, biljett- och turnéintäkter uteblir och internationella samarbeten blir omöjliga att genomföra.

De fria kulturaktörerna är bland annat viktiga för det kvalitativa kulturutbudet för barn och unga. Den kreativa sektorn är också en motor för stadens attraktionskraft som livsmiljö och destination. När Corona-pandemin förhoppningsvis är över behövs de fria teatergrupperna, författarna, konstnärerna, dansarna och filmarna mer än någonsin, för att bearbeta och gestalta det som vårt samhälle gått igenom.

Utifrån kulturförvaltningens behovsanalys föreslås att Malmö stad avsätter resurser för ett tillfälligt ekonomiskt stöd till särskilt utsatta kulturaktörer. Målgruppen bör vara densamma som för det ordinarie kulturstödet, d v s lokalt baserade kulturorganisationer och enskilda kulturskapare. Stödet ska ses som ett komplement till övriga insatser från kulturnämnden och till olika former av regionala, statliga och andra stödåtgärder.

Effekter av Corona-pandemin för det fria kulturlivet i Malmö

För att få en snabb överblick skickade kulturförvaltningen 2020-03-20 ut en enkät till alla aktörer med pågående verksamhets- och projektstöd från kulturnämnden om hur de påverkas. Svaren bekräftar sammantaget den bild som även förmedlas av andra företrädare inom kulturlivet, såsom intresse- och branschorganisationer, statliga myndigheter, kommuner och regioner.

Generella effekter som drabbar flertalet kulturaktörer:

- Ett stort antal inställda arrangemang och nedstängda verksamheter. Förväntade intäkter från biljettförsäljning, uppdrag och samarbeten uteblir. För vissa aktörer innebär detta hotande likviditetsproblem
- Många framflyttade arrangemang och osäkerhet om/hur de senare kan genomföras.
- ”Dominoeffekter” p g a att flera led är beroende av varandra (enskilda konstnärer, producenter, arrangörer, förmedlare, scener/platser osv). Kort- och långsiktig planering försvåras.
- Tillfälliga anställningar dras in. Permitteringar och varsel av fast personal.

Några av de organisationer som i nuläget bedöms vara starkt påverkade ekonomiskt är vissa större aktörer som har förlorat mycket intäkter från biljettförsäljning och uthyrning och samtidigt har stora fasta kostnader. De teater- och dansgrupper som arbetar med barn och unga genom skolföreställningar och turnéer är andra exempel på kulturaktörer som förlorar mycket egenintäkter. Större evenemang och festivaler som ställs in och flyttas fram kan medföra betydande merkostnader.

Hur olika organisationers ekonomi påverkas är individuellt, bland annat beroende på befintlig finansiering, möjligheterna att ta del av generella statliga stödåtgärder (permitteringsstöd, hyresrabatt, sänkt arbetsgivaravgift mm) eller de riktade stöd inom kulturområdet som ges av Kulturrådet, Konstnärnämnden och andra bidragsgivare.

När det gäller enskilda kulturutövare, som ofta arbetar som frilans med olika uppdrag, har de en utsatt situation, med svagt stöd via de sociala skyddsnäten.

Prioriterade insatsområden

Utifrån nämndens kulturpolitiska mål och en övergripande riskanalys har ett antal prioriterade insatsområden identifierats:

- Underlätta för de fria kulturaktörerna att ta sig igenom krisen genom att ha förståelse för att planerad verksamhet ej kan genomföras.
- Så långt som möjligt behålla Malmös ordinarie bidragsstruktur intakt, för att inte skapa nya luckor i finansieringen och bidra till en ökad osäkerhet för kulturaktörerna.
- Värna den organisatoriska och fysiska infrastrukturen inom varje konstområde, exempelvis scener, arrangörer och verkstäder. Om den raseras blir det svårt och kostsamt att på nytt bygga upp ett fungerande och vitalt kulturliv. Vid behov bör ges möjlighet till extra stöd för att stötta utsatta organisationer och enskilda kulturskapare.
- Kultur för barn och unga.
- Att vara ett komplement till statliga och övriga stödåtgärder inom kulturområdet.

Kulturnämndens genomförda insatser

Kulturnämnden har hittills vidtagit flera åtgärder för att stötta det fria kulturlivet:

- De aktörer som har befintligt kulturstöd (verksamhetsstöd och projektstöd) kan i regel behålla det beviljade stödet, även om förutsättningarna för att genomföra verksamheten har förändrats.
- Kulturnämnden kommer att i samråd med studieförbunden ta fram en modell för beräkning av kommande års bidrag till studieförbunden som tar hänsyn till effekterna av corona-pandemin.
- Kulturaktörer som har redan tecknade avtal med förvaltningen får ersättning för sina uppdrag.
- För de kulturaktörer som hyr lokaler av kulturförvaltningen erbjöds i ett första steg anstånd med hyran för kvartal 2. Senare har kulturnämnden beslutat ge möjlighet till rabatterad hyra med 50% för kvartal 2 och 3 samt i övrigt en avbetalningsplan. Insatsen behovsprövas.

I övrigt ser förvaltningen över möjligheterna att genom omprioriteringar göra en satsning på lovaktiviteter för barn och unga.

Andra insatser inom kulturområdet

Regeringen presenterade 2020-04-24 ramarna för det statliga stödpaket om 500 mkr som riktas till det professionella kulturlivet. Stödet fördelas genom Statens kulturråd, Svenska filminstitutet, Konstnärsnämnden och Sveriges författarfond. Huvuddelen avser täckning för intäktsbortfall och merkostnader som uppstått t o m 2020-05-31. Stöd ges också i form av stipendier till enskilda kulturskapare. De statliga stöden är dock inte heltäckande. Alla verksamheter kommer inte att vara berättigade att söka och det finns tidsmässiga och ekonomiska begränsningar. Därutöver kommer de statliga myndigheterna sannolikt att behöva prioritera mellan många sökande över hela landet, där även större kommersiella aktörer inkluderas.

Beslut om fördelningen kommer preliminärt att fattas från mitten av maj till mitten av juni.

Statliga bidragsgivare har även gjort andra insatser, bland annat genom att omdisponera och tidigarelägga olika former av bidrag inom kulturområdet. Vissa generella stödåtgärder som riktas till företag, i form av anstånd med skatteinbetalningar och olika typer av kostnadslettningar, kan också komma kultursektorn till del.

Region Skånes kulturnämnd behandlar 2020-05-07 ett ärende om tillfälligt stöd till kulturaktörer i Skåne, mot bakgrund av Corona-pandemin. Det gäller dels stöd till centrumbildningar och dels ett expresstöd med snabb handläggning, främst för arrangörer och utövare inom det professionella fria kulturlivet. Enligt förslaget omfattas bland annat insatser för omställning och kompetensutveckling.

Förslag om tillfälligt extra stöd från Malmö stad

Utifrån kulturförvaltningens behovsanalys föreslås att Malmö stad avsätter resurser för ett extra ekonomiskt stöd till särskilt utsatta kulturaktörer. Målgruppen bör vara lokalt baserade fristående kulturorganisationer och enskilda kulturskapare. Hänsyn bör också tas till så kallade dominoeffekter, exempelvis att det behövs biografier och scener för att genomföra filmfestivaler och verksamhet för barn och unga, såsom skolbio och skolteater.

Malmö stads tillfälliga stöd bör utgöra ett komplement, för att möta behov som inte täcks av övriga offentliga stödåtgärder. Man behöver också ta hänsyn till de specifika förutsättningar som råder i Malmö och beakta politiska prioriteringar, såsom målet om en kulturell allemansrätt för barn och unga. Statens kulturråds stöd gäller tex endast offentliga arrangemang och inte program inom skola, förskola eller andra typer av verksamhet

Vidare bör Malmö stads tillfälliga stöd bör gälla under hela 2020. En första utlysning bör göras snarast möjligt. Om detta sker i mitten av juni kan beslut om fördelning fattas i början av juli, och med utbetalning någon vecka därefter.

Det är svårt att göra en exakt beräkning av behovet men en rimlig bedömning är att ett kompletterande stöd på 4 Mkr, vilket motsvarar drygt 5 % av ordinarie kulturstödsbudget på 75,2 Mkr innevarande år, kan göra stor skillnad för Malmös kulturaktörer som i många fall ramlar mellan stolarna i nuvarande stödåtgärder från staten. Tillsammans med övriga stödåtgärder som tex hyresreduktioner och arbetsmarknadsåtgärder kan det vara det som behövs för att klara ett tufft år och komma på fötterna till hösten igen.

Kulturnämnden föreslås att genom omprioriteringar inom befintlig ram avsätta 1 mkr och att äska resterande 3 mkr från kommunstyrelsen.

Ansvariga

Pernilla Conde Hellman Kulturdirektör

